

Veel onrust onder MS-patiënten over onbewezen therapie

Een Italiaanse arts heeft flinke onrust veroorzaakt onder patiënten met multiple sclerose, oftewel MS. Hij beweert dat hij de ernst van de ziekte, die als ongeneeslijk geldt, sterk kan verminderen door de halsvaten van patiënten te dotteren. Maar waar is het wetenschappelijk bewijs?

De arts, Paolo Zamboni, werkt als vaatchirurg aan de Universiteit van Ferrara. Hij begon zich zo'n tien jaar geleden in MS te verdiepen omdat de ziekte toen bij zijn vrouw (nu 51) werd vastgesteld. Bij alle 500 patiënten die Zamboni tot nu toe heeft bekeken, zag hij vernauwingen in de vaten die het bloed uit de hersenen afvoeren. Bloed blijft daardoor te lang in het brein hangen. Dat geeft schade, zoals de typische verlammingverschijnselen van MS-patiënten, denkt de vaatspecialist.

Dit idee druist in tegen de gangbare opvatting dat MS het gevolg is van een ontspoorde afweer die zich tegen de eigen zenuwcellen richt. Neurologen zijn er daarom sceptisch over.

Zamboni niet. Die is alvast begonnen met een bijbehorende behandeling. Hij heeft de vernauwde halsvaten bij 65 patiënten opgerekt met een ballonnetje: dotteren dus. Hij noemt het 'Liberation'-therapie. En het werkt, stelt hij. Na de ingreep voelen patiënten zich een stuk beter; ze melden veel minder acute aanvallen van spierzwakte, zijn niet meer zo moe en hebben merkbaar minder last van tijdelijke uitvalsverschijnselen.

Verdielt Zamboni een Nobelprijs? Als hij gelijk heeft wel, reageert hoogleraar klinische epidemiologie en neuroloog Bernard Uitdehaag van het VU Medisch Centrum in Amsterdam. „Maar de wetenschappelijke onderbouwing is nog helemaal niet rond. Ondertussen zoekt Zamboni uitgebreid de publiciteit,

bijvoorbeeld via de Canadese tv. We krijgen hier in ons MS-centrum veel telefoontjes van verontruste patiënten. Ik raad iedereen met klem af om voor deze onbewezen therapie naar Italië te reizen.”

Er zitten namelijk een paar verdachte kantjes aan de zaak. Zo is Zamboni tot nu toe betrokken bij alle publicaties over de nieuwe theorie. „Je zou op zijn minst willen dat andere onderzoekers kunnen herhalen wat hij heeft gevonden”, zegt Uitdehaag. „Ten tweede stelt Zamboni dat alle MS-patiënten vernauwde vaten hebben, en andere mensen niet. Zulke strakke scheidslijnen zijn in de biologie zeer ongebruikelijk.”

Maar zijn behandeling werkt toch? Mmm.... In het *Journal of Vascular Surgery* beschrijft Zamboni deze maand inderdaad 65 behandelde patiënten. Maar methodologisch rammelt de studie nogal. Er zat niet eens een zogeheten controlegroep in van mensen die ter vergelijking een nepbehandeling hadden gekregen. „Dat is wel nodig, zeker als een dokter uitdraagt dat zijn therapie veelbelovend is, want alleen daar gaan patiënten zich al beter van voelen.” Daar komt bij dat de gerapporteerde ernst van de ziekte bij MS-patiënten erg gevoelig is voor hun eigen beleving en van maand tot maand sterk schommelt. „Je moet daarom erg uitkijken met dit soort studies.”

Maar ondanks alle scepsis zou de Italiaan toch gelijk kunnen hebben. Daarom is het MS-Centrum van de VU deze week begonnen om bij patiënten naar vernauwde halsvaten te zoeken. „We weten binnen een paar maanden of dit serieus is. Dan kun je ook zeggen of dotteren een optie is. Maar aan zo'n ingreep kleven altijd risico's, dus zolang er geen bewijs is voor het nut, zou ik me er niet aan wagen.”

Sander Becker